

August Varenius   Johann Georg Bindrim

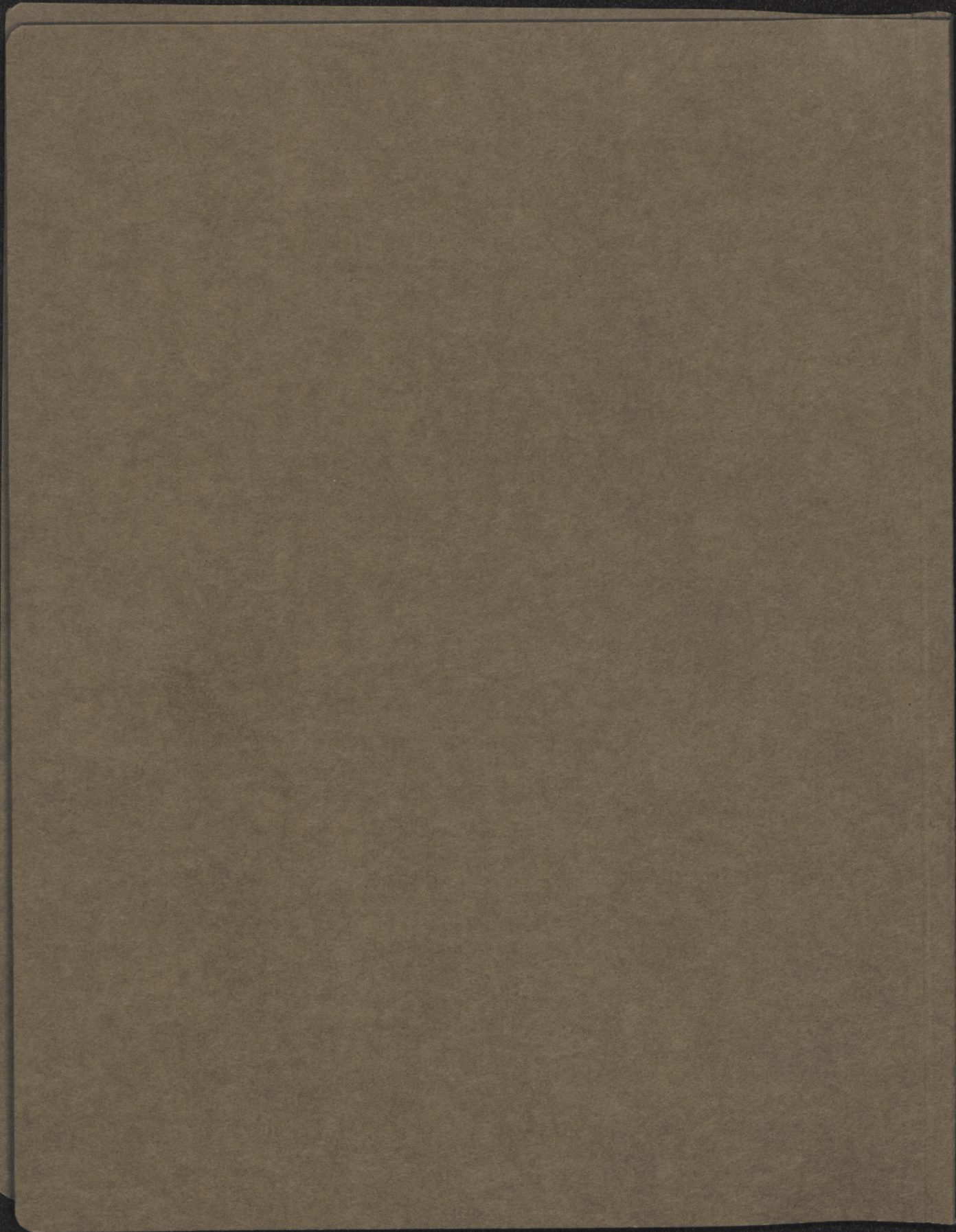
[...] i. e. Seu Examinis X. Characterum Messiae per quos Abarbinele Iudaeorum Synagoga probare conatur: Jesum Nazarenum non esse Messiam promissum: sed hunc adhuc expectandum, velut demum revelandum : Disputatio V. exhibens Characterem III. & IV. De Donorum S. Spiritus in Messia abundantia & Sensuum Messiae perfectione summa

Rostochi[i]: Richelius, 1671

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn772395527>

Druck   Freier Zugang

ישוע נצרי
משרשו ישי
נחה עליו רוח חכמה
והריוו כדארתי יהוה:

49

i. e.
Examiniſ X. Characterum MESSIÆ

per quos ex Abarbinele Judæorum Synagoga
probare conatur:

*JESUM NAZARENUM non esse MESSIAM promissum:
sed hunc adhuc expectandum, velut demum revelandum*

DISPUTATIO V.

exhibens

CHARACTEREM

III. & IV.

De

Donorum S. SPIRITUS in MESSIA abundantia

&

Sensuum MESSIÆ perfectione summa

Quam

Sub signis JESU NAZARENI

Positi in casum & resurrectionem multorum in Israel

PRÆSIDE

AUGUSTO VARENIO, D.

Professore Theologo, Serenissimorum Ducum Mekle-
burgicorum Consistorii Assessoris h. t. Collegii Theolog. Decano

publica subscriptione submittit

M. JOHAN. GEORG. BINDRIM,

Habebitur D. O. M. V. 9. Decembr. in Audit. Majori

horis ab 8. antemerid.

Ⓢ(: 0 :) Ⓢ

Rostochl Typis JACOBI RICHELII, Senat. Typ. Anno 1671.

1671

Examiniis X. Characterum MESSIAE

per prores et Abbatiales Judaeorum Synagogae

probus constat:

JESUM N. I. & ENIM. NON ESSE MESSIAM promissum:

sed hunc alius expectandum, cuius de nomine veritatem

DISSENTATIO V.

scribitur

CHARACTEREM

III. & IV.

Canonum & SCRIPTURAS in MESSIAE abbatibus

sententiam MESSIAE perfectione summa

Quam

sub nomine JESU NAZARENI

probus constat: & veritatem multarum scripturarum

in scriptura

AUGUSTO VARENIO D.

Professore Theologiae, secretissimo in Ducum Silesiae
publicorum Consistorio, Alibi in Collegio Theologiae Decano

publice et legitime approbatus

M. JOHANN. GEORG. BINDRIM,

Magistro D. O. M. N. & Decano, in ducibus Silesiae

habeat ab e. approbatus

(1707)

Rostochii Typis Jacobi Richelii, Senae Typ. Annotati.

Ad Praecellentem

DOMINUM RESPONDENTEM,

Philosophum & Philologum fulgidissimum
SS. Theol. Cultorem laudatissimum, Ami-
cum longè jucundissimum.

AD sacros latices, desertaq; milite signa
Tu post tot soles nobile pandis iter
Exemploq; præis: quis non tua signa sequatur
Quem pietas, sacri quem benè rangit amor?
Jam dudum tibi Jordanes fluit omnis, & almus
Euphrates tibi se Tigris & ipse probat
Agglomerantq; tibi molles sua thura Sabæi
Te laudat Syrus & sole perustus Arabs.
Præcipuè sancti constat tibi maxima fontis
Et palmas nectit cura decora tuas
Certa fides, benè quid recutitus scripserit ordo
Quid pravè, censu constat id omne tuo.
Nunc tibi materiam magni das ipse triumphii
Victor & obscuram sub pede linquis humum
Non arbuſta juvant, Sionis scandis ad arces
Unde tibi ramos spondet oliva suos
Te pietas decorat doctæq; modestia linguæ
Artibus his patriæ nunc decus adde tuæ!

AUGUSTUS VARENIUS.

Quandò

Quando CHARACTERES MESSIÆ Tuq; volutas,
Crede, CHARACTEREM conferet ipse tibi.
Imò CHARACTEREM, quem nemo deleat unquam,
De quo publicitùs differis, ille dabit.
EST PATRIS ipse sui verus virusq;, CHARACTER,
Hujus at effigiem signaq;, Tute refers;
Et tecum quicumque Pius. Mystera dico,
In qua non penetrat Gens aliena fide.
Quantus quisque velit, vel possit ABARBINEL esse,
His tamen in rebus nil, nisi TALPA, fuit.
Laudo ego conatus hos, divinosq; labores,
Nil sublime magis dicere fortè queas.
Sed nec in his studiis fuerit versatior ullus,
Ordinis aut numeri qui sit, AMICE, tui.
Heic quondam dabitur pulcerrima prodece quaque,
Res satis eximie cedit Hebræa tibi.
Tu quq; Chaldæos, Arabesq; Syrosq; sonabis,
Et cum laude quidem. Nullus adulator ego.

CL. DN. RESPONENTI,
Amicorum optimo suavissimoq;
LMQ. scrib.

H. Dringenberg/ Hebr. linguæ,
uti & Catech. Christ. Profess. Publ.
Facultatis item Philosph.
SENIOR.

(3) qvin & sensibus duobus visu & auditu non utetur Messias more aliorum hominum, vel ut cognitio ejus intellectualis à sensibus visus & auditus in judicando terminetur: sed summa erit facultatum Messia interiorum perfectio: qvin delitiæ ejus nullæ erunt in odoriferis & confecturis aromaticis, aliisq; sensitivis voluptuariis e. c. potus, concubitus, pomariorum, venationum, caterisq; seculi vanitatibus: sed in perfecto usu facultatum interiorū rationalium & in timore Domini, ac observatione legis & præceptorum ejus.

2.

Talis sanctitas in tam excellenti gradu, non inventa est in ullo, qui vixit sub templo secundo.

3.

E. Totum hoc in venturo למען כלו לעתיד במלך המשיח: demum post templum secundum MESSIA adimplendum fuerit.

הליחו ביראת ד' (3) וגם שני שרר החושים שהם הראות והשמע ויותר רחמיים הם מיוחסים להשלמת כת השכלי ומה יותר נאותים הנורה מלך המשיח לא ישחמש בהם כל כך להשגת התכלית כי לא למראה וג' וללא למשמע וג' וכלל עידונו לא ברברים המורחים והמבושמים ושאר המורגשים ובחנאות הגשמיות כמאכל ומשתה והמשגל והגנות והפרדסים וצידת החיות והעופות וכל הכלי העולם רוב כלל השתמשותו ככחיות הנפשיות וביראת יהוה בקיום התורה והמצוות:

ב

אבל לא נמצאת תחת בירת שני הסודות כאותו גבול המופלג וכי

3

B

21. Summa

3. *Summarium CHRISTI-
ANI respondentis ad
Majorem.*

(1) Omnino is, qui sub no-
mine *Sapientiarum* Orator est
in Proverbiis Salomonis c. 1.
20. & revertentibus ad corre-
ptionem promittit *eructatu-
rum se Spiritum suum* v. 23. ha-
bet *quiescentem super se Spiritum
DOMINI*, ipsumq; *Spiri-
tum reverentia s. timoris DO-
MINI*, & per hunc non pot-
est non omnis cogitatio cor-
dis ejus, una cum ipso princi-
pio, omnis ejus intellectus,
sensus omnis tum exterior
tum interior, omne item
verbum ejus esse in *tali con-
formatione & reverentiâ Do-
mini*. (2) Quia propter ta-
lem perfectâ conformatio-
nem Messia & timorem DEI
non solum ipse, in primis ra-
tione officii sacerdotalis, &
in hoc præstandæ expiatio-
nis iniquitatum, & placatio-
nis offensû Numinis, *odor*

gratissimus Deo futurus: sed & Messias ipse proprietates DEI hic ex-
pressurus erat, & adeo prout Deus non tam pecoris bifidi & rumi-
nalis e. c. *juvenci cornuti* oblatione, quàm pietate & timore Dei dé-
lectatur Pl. 69. 32. ita quoq; Messia non alius gratior odor erat quàm
timoris Dei, ut vel sic verum: *Et odorari ejus erit in timore Domini*
Jes. 11. 3. (3) Locus hic, quoad positum grammaticum s. constru-

קול נוצרו העונה אל הקר
הגו

אכן מי שהוא חכמות בחוץ
תרנה תשבו לתוכתי הנה אביע
לכם רוחי הוצרך שנחמה עליו רוח
יהוה וגו' ומשנחה עליו רוח יראת
יהוה הוצרך שכל יצר מחשבות לבו
וכן כל השכלתו וכל הרגשתו גם
הפנימיות גם החיצונית וכל
דבורו ביראת יהוה: ויצא מזה
שמפני שלמות יראת ה' לא לבר
ריח ניתוח הוא לה' יתבר' להיות
ריחו כריח ברכו אלהים לעלם
כשנ' מר ואהליות וגו' וכפירש כנגד
כהונתו שהיא לכפר עון ולאספ' כל
עברת נקם יהוה בעל חמה
שיעתר אלהים לארץ אלה שגם
מלך המשיח מעמיד על מדותיו
שהכה אשר לו תיטב יראת יהוה
משור פר מקרן מפריס וככה מלך
המשיח יראת יהוה היא ריח
וניחוח לו אשר ירח בהוה הכתוב
הריחו ביראת יהוה: וסמכת
הריחו בפרס איש אשר יעשה
כמה להריח בה' וגו' ולא אריח
כריח ניחוחכם וגו' ולא אריח

ctionem

&ionem verbi odorandi mediante particulâ parallelus est illis Exod. 30. 38. Lev. 26. 31. Amos c. 5. 21. & sensus: quia super Messia *quiescit Spiritus timoris Domini, & ex illâ quiete gloriosâ, Messias intimè & gloriosè plenus erit timore DOMINI, etiam delectabitur magis, timore Domini, nec alius illi suavior odor erit.* (4.) Scilicet Reges terræ fragrantissimis afficiuntur odoribus, ipsi etiam filii Ahronis odorbantur odores, & pretiosos nardi & thuris puri suffitus Exod. 30. 34. DEUS ipse odoratus dicitur suffitus & odorem gratum sacrificiorum, neq; saltē in sacris eucharisticis vel holocaustis: sed & sacro pro peccato, talis odor gratis memoratur Num. 4. 31. cū tamē Deus oblationes sine timore Domini factas extremè sit abominatus: Isaiæ 1. 14. Hof. 6. 6. Amos 5. 21. ubi quod membro 2. dicitur: *Non odorabor solemnitates vestras, explicatur in primo, per: Odi, sperno festa vestra, & à Jonathane transfertur: non acceptaturus sum in benevolentia vel cum oblectatione, oblationem congregationis vestra.* (5) Pari modo Messias non oblectabitur, in orbe suo inter filios hominum, nisi

בעצרתכם וגו' ומוקבל להריח המוקדבם שנאתי מאסתי הגיכם וגו' ורל משנתה על נצר משרשי רשי רוח יראת יהוה וממנתה כבוד עליו כל כבוד של מלך המשיח פנימה ביראת יחורה אמנם גם לא תערכ עליו כי אם יראת יהוה: וכאשר יריחו רזנים בקטרת סמים ובמעדניכם ישמחו המלך וככרה גם בני אהרון וירחו בלבונה זכה ושמן משחרת קדש עד שגם הכה יריח ריחו ריח הניחוח וזו לא לבד פן זכה עולה ומנחה ושלמים אלא גם לחטאת אשר חלבה יקטיר הכהן המוכחה לריח ניחח ליהוה וכפר על נפש החטא ונסלח לו הנה כאשר ה' יחבר בלתי יראת יהוה לית יריח בריח ניחח ובעצרות לא רצתה נפשו עד שכלו זולת יראת יהוה תועבה לו והיה עליו לטרח ונלאה נשא וכל מנדרת קטרת רק ערכה לו אם היא בסמיכת יראת יהוה והוא שכתוב חסד חפצתי ולית זכה ודעת אלהים מעולות וכן לא אריחו בעצר והיכם תי לא אקבל ברעוא קורבן כנשתכון הנה גם כן מלך המשיח מפני נחה

non acceptaturus sum in benevolentia vel cum oblectatione, oblationem congregationis vestra. (5) Pari modo Messias non oblectabitur, in orbe suo inter filios hominum, nisi

B 2 timore

timore Domini, ejusdemq; delictis erant in timentibus DEI, & sic ipse odorabitur (benevolè & cum oblectatione acceptabit) timorem Domini. (6) Neq; tamen negamus, MESSIÆ in illo judicio discretionis justorum & impiorum, ex illà inhabitante plenitudine Spiritus, divinam quãdam perspicacitatem, & intelligendi virtutem asserendam, ut prout odoratus summa celeritas est: ita etiam Messias odoratus fuerit timorem Domini i. e. celeritè, citra ullum obstaculũ intellecturus, quis verè timens Dei esset, quomodo posito paululum alieno alibi de equo generoso dicitur, quod è longinquo odoretur bellũ Job. 39. 28. *Et solum stuporem odorari i. e. celeritè recipere ignè* Jud. 16. 9. (7) Supposito sensu literali concedimus, quod ex h. l. opponit Rabbinus: Messiam à corporalibus seculi voluptatibus, & sensu oblectamentis carnalibus, alienum: intellectuali autem facultate omnimodè perfectum esse debuisse. (8) In specie: Tactum Messie citra omne vitium, quale in legibus de concubitu fururum fuisse.

עליו רוח יראה יהודה לא יקבל
 כרעונה זולת יראה יהודה והיא מרכ
 עולות זבחים עלתה לרצון על
 מזבחו ושעשועיו ומערניו בתבול
 ארצו וזו משמע המקרה והריחו
 כיראת יהודה: אעפ"א יצא כלל
 מענין פשוטו פירוש על קל
 הכנתו שכמעט הכנה ירגיש בני
 אדום הטובים אם הרעים וכן
 מרחוק יריח מלחמה וכאשר ינהק
 פתור הנעוררת כהריחו אש
 כי אחרי נוח עליו רוח יראה
 יהודה ממלך שכונת רוח בו
 בלי פקפוק יש לאר דעתו
 והתבוננותו להריח רל לרמו ולהכיר
 את מי שהוא יראה והוא זכאי ומי
 חייב אף על גב מפארת פלס
 הפירוש הורה שעטנו ומשונרה
 האחרון מן הראשון: ואחר מצאנו
 ענינו של והריחו כיראת יהודה
 אמנם קבלנו שכתב ונפיש כן
 מך המשיח קדש קדשים מהנאות
 הגשמיות והאוויר הגופנית
 ושיחיה משלם בכח השכל:
 וכפרט שהוא מרוחק בחוש המשוש
 משנפלו בו אזהרות הערורות:

(9) Gustam

(9) Gustum Messia sine o-
mni inordinatione exquisi-
tarum deliciarum, vel cibo-
rum lege divina olim inter-
dictorum. (10) Non tan-
tùm in duobus illis crassiori-
bus & materialibus sensibus
quibus turpius peccatur: sed
& in odoratu, non more Re-
gum terræ pretiosis Arabiae
odoribus luxuriarum: sed
unum illi inter homines gra-
rum odorem futurum sc. *ti-
morem Domini*. (11) Visum
deniq; & auditum (subtilis-
simos & spiritualiores sen-
sus) ceteris mortalibus ob
cognitionem intellectualem
perfectiorem indultos, non
fore in Messia medium per-
fectæ apprehensionis; quin
potius oculis mentis intimi-
us ipsas cogitationes & con-
silia cordium penetraturû.
(12) Hâc adeo ratione & cha-
racterem hunc & expositio-
nem Rabbini, ipsamq; sic majorem ac ejus probationem admitti-
mus.

וכן כחוש הטעם מהנאות המטעמים
מעדני מלך כנגד אהרות המאכלות
האסורות: ולפי לבר בחושים
הגסים כתכלית החמירות
אשר גסותם וחפתם רבה
כי אב גם כמרגשר רוח שלא
השתמשותו בו דרך מלכי ארץ
המתבשמים כי הריחו ביראת
יהוה: וכבר חוש הראות וגם
חוש חשמע שהם בתכלית הדקות
ומיוחדים לשאר בני אדם להשלמת
הכח השכלי אשר לפי ישתמש
בהם השגרת התכלית אלא עיניו
תחזיקנה מישרים אליצר מחשבות
ותחבולות האדם: וכאופן הורה
לקחנו גם את התאר הזה כפרוש
והריחו ביראת יהוה גם ארץ
הקדמת טענת הטען הגדולה
ואת ראיתו:

II. CHRISTIANUS Re-
spondens ad mino-
rem.

1. Minor, si sit negans uni-
versalis, falsa est: constat
quippe non solum ex Evan-
gelistarum libris: sed & vel
propriis quibusdam Judzo-
rum confessionibus, Jesum
nostrum, sub templo 2. ve-
nisse, & in illo hunc
characterem perfecte adim-
pletum esse. 2. Si excepto
solo Messia Jesu nostro, sub-
sumatur, sc. nullum sub tem-
plo 2. Regem vel principem
vel quemcumq; alium fuisse,
cui hic character competat,
concedimus minorem, &
totum syllogismum. 3. JE-
SUS noster homo quidem
verus: sed non prout alii ho-
mines in iniquitate formatus
& in peccato conceptus, nec
γεννησθεσ ex concubitu
Viri & mulieris, natus, nec
in momento conceptionis
figmento pravo (peccato sc.
originali) fermentatus, om-
nibus aliis hominibus lon-
ge excellentior & sublimior
fuit, positusq; supra vanas,
corporales, & sensuales con-
cupiscentias, non solum in

קור נצרי המתרץ אר
הקדמה הקטנה

אחרי שנאו על ההרים רגלי מכשר
משמיע שבישוע משיחנו במדרגה
המופלגה כלו תם ונשלם ומפורסם
הונת עד שאיכנו פלילים שבסוף
הבירת האחרון נגלה נצר הנוצרי
כצלו חמרנו וישכנו ופריו מחוק
לחכנו אמנם הקדמה הקטנה
יכבו מיפיה אם היוחה שולל
הכללית כשלחפך אם תשבע לשון
ואמר אך בישוע הנוצרי כלו גשם
ושאין בלעדיו אשר ימצא בו התאר
הזר בנכור המופלג נהר פלגיו
ישמחו עיר אלהים קדוש משכני
עלון: ובכר פנים כאשר מחולל
הונת כלתי עון ולת בחטא יחמתו
אמו כאשר לאו מטמה סרוחתולא
עיקר יצירתו מזכר ונקבה ער ידי
תשמיש ולת שבשעת לידתו יצר
הרע נטוע בו מאד גבה הוא ונעלה
ממתים מחלד מוטבעי בחטא ונכרל
נפרש הוא מכל השוקות הגופיות
ומערנות החושיות וזו לת רק
לפי גסותן וחרפתן כאשר הנרה
אסורות כי אם גם רחוק הוא באשר

quancum

quantum hæ turpes ac crassæ
& prohibitæ sunt: sed & in
quantum licitæ ceteris mor-
talibus, & inprimis terræ
Regibus, quorum oblecta-
mentum plurimum in volu-
ptatibus corporalibus sen-
sus afficientibus e. c. in cibo-
rū & potus delitiis, in imagi-
nib⁹ pulchris, in ioco expres-
sis, in hortis & viridariis amo-
nissimis, in suavissimis Musi-
cis, in Gynecæis, in auri argen-
tiq; thesauris, in exaggeran-
dis domibus & palatiis ma-
gnificis, in illis, quibus molli-
ores præ teneritudine gestan-
tur lecticis, in venationibus,
in exercitiis, quibus sese
magnificè efferunt: Ceterum
alia ratio Mellis nostri, lon-
gè tum per ipsam formatio-
nis in utero matris Virginis
singularitatè, tū per unionè,
ac unctiōem, ac omnis ple-
nitudinis divinitatis inhabi-
tationem, & ipsis terræ Regi-
bus, & horum studiis ac de-
litiis talibus secularibus su-
perioris.

גה
השתמשותן מותרה וזו לאנוש
כערקנו וכל שכן למגני ארץ אשר
רוב התערבותם בעינים וכהנאות
הגשמויות כמו במעני מאכל
ומשתוד וצלמים חקקים
כששר הנחמדים למראה בפרדס
רמונים מור ואהלורת עם כל
ראשי בשמים וקור שדים ושדות
והמשגל ואוצרותיהם כסף וזהב
ולשבת בבתי מדות הספונים ולכנות
להם ארמונות ועליות המרווחים
עד שהרכים לא נסו בכף דגליותם
הצגעל הארץ מהתענג ומרך ומחם
נשאו תלים לצוד להם צירות חיות
ועופות וכרכ גבורותם וצבאתם
חס מסתוללים: ולת כן משפטו
ולת כן מעשהו של משיח צדקנו
ולא נמשך הוא אחר הנאות עולם
ומעני מלך שהוא גם מפני יצירתו
בבטן העלמה אמו גם כפי
התאחדותו האלהית גם שכל
משיחתו מחבריו וגם שוכנתו
מלא האלהות שכנה בו רם ונשא
וגם מפני השתמשותו רחוק מכל
יותר נחשב חוץ:

Cajus

Cui, tempore visibilis sue in terris commorationis, delitium non aliud fuit, quam facere voluntatem patris qui ipsum miserat: sic ut omnia ejus appetitus perfectus ac spiritalis fuerit ut se. beneplacitum Domini per ipsum prosperaretur, idq; in ineffabili *φιλανθρωπία*: nec solum intelligente rationalis anima: sed & ipsa sensitiva facultate perfecte sanctus fuerit, sine ulla appetitus sensitivi in rationale rebellionem, cujus utriusq; pulcherrima fuit consonantia. Cum enim in illo nulla fuerit concupiscentia originalis mala, vel ulla sensitivæ facultatis inordinatio, impossibile fuit intellectum, & voluntatem rationalem ejus à sensitivo appetitu in pravum ferri, prout fit in aliis hominibus in iniquitate & peccato conceptis, quorum intellectus in omni vitiorum genere trahi potest in obsequium pravi affectus, sic ut vel vehementer

אשר בהתהלכו בתכר ארצו אין שעשעו כי אם לעשות רצון אביו שלחו לכשר צדק בקהל רב ושפתיו ליה יכלה וכפי משכיל ותמים דעים הונה וכל האוחז ונטייתו לכו שלמה היא ורוחנית שחפץ יהוה בירו יצלה ולכן תורתו במעיו ואחבתו רשפורה רשפי שלהבתיה וככה גם כפי כחו המרגיש קדש קדשים הונה אין בו סדר לתשוקת שכלו ואין כל הפך לרצונו האלהי כי אם אחותם יפורה הינה ונעימורה: וכחיותו רחוק ממנו יצר הרע וכר לזורה הנפש המרגשת אי אפשר להמשך דעתו ותכונת שכלו אחר הענוגי הכר שילכו ארחותיו עקלקלות דרך שאר ילודי אשה שותי כמים עוליה אשר על כר דבר פשע ליה נקל לכחם המנהיג להשבות פתאם כחם המרגיש הפתלתל עד שבלתי כרע תחרת אסור ותחרת הרוגים יפולו: וחלילה להעשות

declinet vel penitus succumbat. Contra Melliz nostri affectibus & sensibus omnis abfuit pravitas, quip-

pe super

pe super quem quia incomparabiliter requievit Spiritus Domini, omnis affectus omnis sensus, ipse ad eod odoratus ejus, voluntati divinae planè fuit conformatus. In specie (1) quoad Tactum usiq; alia ratione quàm de DEO metaphoricè prædicatur, quod *tangat* (*terram sic ut dissolvatur*) Amos 9. 5. vel quod *tangatur* Sach. 2. 12: Pl. 105. 15 vel de Angelo federis colluctatore Jacobæ *tangente acetabulum femoris Jacobi, & tacto, detentq; usq; dum bediceret* Gen 32. 25. 26. Messia nostro vero homini, tempore visibilis, & familiaris suæ his in terris conversationis, competebat sensus tactus, qui & *ante resurrectionem* & post hanc, et pro libertimâ voluntatis suæ dispositione ad probandum resurrectionis & corporis humani veritatem, & *tetigit* & *tactus palpatusq; est*. Ceterùm quoad exercitium hujus sensus non solum abfuerunt illæ *voluptates crassa ac turpes*, quæ cadunt in vulgus hominum:

כֵּן לְמִשְׁיַח צְדָקָנוּ שֶׁחֹרֵר עֵינַיִם מִרְאוֹת
רַע וְזָכִיט אֶל עֵמֶל לֵא יִכּוֹל
אֲשֶׁר לִמְחַשְׁבוֹתָיו וְלִחְוָשָׁיו עַל לֵא
הַתְּבַלֵּל כִּי אֹפֵן יוֹתֵרִי וְהַמּוֹפְלֵג
מְאֹד נִחְרָה עָלָיו רוּחַ יְיָ וְכִל
הִרְגִּשְׁתּוֹ וְכִל הַתְּפַעְלוֹתָיו בִּירְאֵת
יְהוָה וּפְתַחְתּוֹ רִצּוֹן וְקִדְשׁ לִיהוָה
וּבְפִרְטוֹ אִי בִפְנֵי חוֹשׁ הַמְּשׁוֹשׁ אֶעֱפֵף
יֵאמֶר עַל הַבָּה נֹגַע הָאָרֶץ וְהַמּוֹג
וְהַנּוֹגַע כַּמְשִׁיחָיו נֹגַע בְּכַבֵּת עֵינָיו
וְכֵן דֶּרֶךְ מִרְאֵהוּ כִּתְאֵר אִישׁ נֹאכֵק
אֶרֶץ יַעֲקֹב וְנֹגַע בְּכַף יָרְכוֹ
עַד שֶׁתִּקַּע בְּגִיד הַנְּשֻׂרָה בְּהַעֲבֹקוֹ
עַמּוֹ אֲמַנֵּם בְּאֹפֵן הָאֲחֵר וְהַגְּשֵׁמִי
כְּפִי יִשׁוֹת אֲנִשְׁתּוֹ וּמִצִּיאָתּוֹ חֲגוּפִית
הָאֲמִתִּירָה בִּימֵי שְׂמִינְתּוֹ בְּנוֹ וְגַם
לְחֻזֵק תְּחִייתוֹ אַחֲרֵי הַיָּתֵה מִנְחַתּוֹ
כְּכֹד דֶּרֶךְ נִרְבָּה מִמֶּשֶׁשׁ הוֹנֵה
וּמִמּוֹשֵׁשׁ: אֲבָל לִפִּי הַשְּׁחַמְשׁוֹת
הַחוֹשׁ הַזֶּה הַגּוֹרֵל הוֹדְמֵי מִרְכַּבָּה
'וְנִבְדֵּל וְנִפְרֵשׁ הוֹנֵה לֹא רַק מֵעַם
הָאָרֶץ וְכִאֲשֶׁר הַמְּשׁוֹשׁ רִכְבּוֹ גְּזוֹתוֹ
וְחִרְפָּתוֹ וְנִפְלוּ בּוֹ אֲזַחְרוֹת הָעֵרִיוֹת
וְהַמְּבִשִּׂיִם כִּי אִם כֻּלָּל מִדֶּרֶךְ כֹּל

sed & omnes illæ, aliæ, etiam
sanctis hominibus permiffæ,
quibus longè eminentior ef-
fe debuit sanctiffimus, &
Sponsus quidem: ceterùm
illo fublimi, celeffi & fpiri-
tuali modo, quo & ipfe, &
Sponfa f. *conjux ejus regia, &*
dief nuptialis & fuboles fpiri-
tualis defcribitur in Prophe-
tis Ief. 54. 1. 2. 5. c. 61. 10. 11.
c. 62. 5. Pf. 45. 10. Pf. 110. 3. Cant.
c. 3. 11. Hof. 3. 19. Ifaia 66 9.
Complementum habetur in
fcripturis fanchis Novi fe-
deris, unde confat illarum
nuptiarum Meffia præ Re-
gum terræ, fingulariffima
planeq; cœleftis eminentia,
ad quas fofoli admittuntur
credentes. Et propterea in
folemni Pentecoftali, centu-
plicis linguæ dono Apoftoles
influxit S. Spiritus, ut exi-
rent in orbẽ, & tot gentium
linguis magnalia Dei diftri-
buerent, ipfiq; fic Meffia Ec-
clefia Sponfam colligerent &
מִשְׁחָר לִּי מִלְּיָדוֹתָיו
וְזוֹלָתָם מִהַ יִקְרוּ לְנוֹרְעֵי יְמֵי עֲצֻמוֹ רְאִישֵׁיהֶם וּבְפִרְטֵי
מַעֲשֵׂי מַשׁוּשׁוֹ אֲשֶׁר בְּסִמְיֹכּוֹת יְדֵי רַפּוֹ יִרְפִּי כִּתּוֹת אֲנָשֵׁי מַכְאֹכּוֹת
וּרְכֻבּוֹתַי יִרְעִי חוֹלָיו: וְכֵן בְּגַעְתּוֹ פִּתְאֵם עֵינֵי עוֹרִים תִּפְקַחְנָה

פ"ח
הָאָרֶץ אֲשֶׁר הָיָה לְחֹלִי הַדְּרֹמָה
לְמִינָהּ וּמַשְׁמוֹשׁ הַמַּשׁוּשׁ וְהַהֲנָאוֹת
הַגְּשָׁמִיּוֹרָה הַמּוֹתְרוֹת לְחַכְמֵי
הַשְּׁלֵמִים: אֲךְ נִכְרַח מְכַלֵּם מִשִּׁיר
צְדִקְנוֹ מְכַלֵּם יָפִי וְקִדְשׁ קִדְשֵׁים
הוּא וְאַעֲף כַּחֲתָן יִכְתֹּן פֶּאֶר וְהַמְאֲרָשָׁה
לִּי תַעֲדֵי כְלִיָּה אֲשֶׁר יִקְרָא לָרֶגֶל רֵנִי
עִקְרָה וְכִי וְכֵן נִצְבָּה שָׂגֵל לְיָמֵינוּ וְכִי
וְגַם עִמָּךְ נִדְבָרְתָּ וְכִי מִרְחֹם מִשְׁחָר
לְךָ מִלְּיָדוֹתֶיךָ כְּלָלֶךָ רִישׁ וּמִשְׁחָר
כַּמַּשׁוּשׁ חָתָן עַל כְּלָה וְגו' וְעַל אֹפֶן
בְּעֵלֶיךָ עֲשִׂיךָ וְאַרְשִׁיךָ לִי בְּאַמוּנָה וְגו'
וְכֵן הָאֲנִי אֲשַׁבֵּר וְגו' הִנֵּה מְבוֹאֵר
מִכְתָּבֵי הַקִּדְשׁ סֵפֶר בְּרוּחָנוּ מִה שְׁיוֹם
חַתְּנָתוֹ שְׁלוֹמִישִׁיחַ צְדִקְנוֹ רְחוֹק וְיוֹתֵר
נִחְשָׁב הוּא מִמְּלֹכֵי בֶשֶׂר וְדָם וְכֹל
רוּחָנִי וְאַלְהֵי עַל הַכְּתוּב לְחַיֵּי עוֹלָם
בִּירוּשָׁלַיִם וּבְמִדְבָר יִמְשָׁף יִסְוֵר
וְתַכְלִיתוֹ לְשָׁמַי שָׁמַיִם: וְלִכֵּן בְּיוֹם
חֵילוֹ שִׁפְךָ רוּחַ קִדְשֶׁנוּ עַל יָבֵי מַעֲוֵנֵי
הַיְשׁוּעָה הִי בְּחִירֵי צְדִיקֵינוּ
עַד שֶׁבִכְמָה לְשׁוֹנוֹרָה יִמְלִלּוּ גְדֻלּוֹת
יְהוָה וּמֵהֶם יִתְנַבְּאוּ וְיִסְפּוּ וּבִרְדֵיהֶם
גַּם עַל שְׂאֵר תְּלִמִּידָיו הַמְּטַבְּלִים
בְּשֵׁמוֹ לְהַכְנִי לִי הַמְּבַשְׂרוֹת צְבָא
רַב וְעַם נִדְבָרְתָּ בְּהַרְרֵי קִדְשׁ מִרְחֹם
וְזוֹלָתָם מִהַ יִקְרוּ לְנוֹרְעֵי יְמֵי עֲצֻמוֹ רְאִישֵׁיהֶם וּבְפִרְטֵי
מַעֲשֵׂי מַשׁוּשׁוֹ אֲשֶׁר בְּסִמְיֹכּוֹת יְדֵי רַפּוֹ יִרְפִּי כִּתּוֹת אֲנָשֵׁי מַכְאֹכּוֹת
וּרְכֻבּוֹתַי יִרְעִי חוֹלָיו: וְכֵן בְּגַעְתּוֹ פִּתְאֵם עֵינֵי עוֹרִים תִּפְקַחְנָה

seqq:

Quin contactus Messia: nostri maximorum & admirandorum beneficiorum instrumentum fuit, qui tactu suo tot turmas ægrotorum desperatæ ceteroqvi valetudinis sanavit, *Coecos videntes, surdos audientes, claudos ambulantes, mutos loquentes* fecit, adeo ut illi acclamatû à populo fuerit: *Bened omnia fecit: surdos facit audientes & mutos loquentes* conf. Matth. 8, 3. 15. c. 9, 29. c. 15. 30. Marc. 7. 33. 34, Luc. 22. 51. qvin nunc *tactu manus*, non sine tonitru vocis: nunc solo verbo mortuos vivificavit Matth. 9. 24. 25. Luc. 7, 14. Joh. 11, 4. nec minus, mediante sanctissima *Χειροθεσία*, infantibus lactentibus benedixit: idq; cum osculo & *plexu*, vid. Matth. 19. 15. Marci 10. 13. 16. Luc. 18. 15. 16. & *ex illorum ore* (prout decebat MESSIAM *ingressurum Hierosolyma, insidentem asinarum pullo*) *robur sibi fundavit* cujus ingressus pariter & jubilæ vociferationis HOSCHIANNA! in foliis nostris (N. T.) libris datur complementum, & apologia contra adversarios.

ואזני חרשים תפתחננו והפסחים כאיל ידלגו ולשון אלמים תרננה עד שישאו קולם כגאון יהודה וצהלו זמירות צבי למשיח צדקנו הלורה היטיב לעשות את הכרה אשר הויה משמיע את החרשים ורובב שפתי אלמים: וככרה בחוקת ידו על הגוע או כנעת מסחו של הסתבתו בקולו קול עזו יחיו מתוך נבלתי יקומון: ויותר ככרה כשהובאו לו עוליים העוללים והיונקיים אשר מפוהם יסד עזו לגעת ידו בהם וישק להם ויחבק להם ובתשומת ידו ברכ אתם: ועד השלמתו וגם ביאתו שר צדיק ונושע הוא רכב על חמור ועל עיר בו אתונות ושם התנצלות משיח צדקנו על אויב ומתנקם כלו בספרתנו:

C2

qvin ad

quin ad contactū vel simbrī-
æ velis egressa à Domino Jēsu
virtus, confestim sanavit &
mundavit egrotos, & immun-
dos purgavit. Matth. 9,
20. | 21 c. 14. 36. Marc. 6. 56.
Luc. 8. 46. Dæmones obse-
fis (qui simul ad pedes ipsius
projecti, ostenderant com-
plementum illius, quod in
ipsis Judæorum vetustiori-
bus scriptis e. c. *Falkut*, &
Pesikta Rabba de tremore
Diabolorum ad conspectum
Messiæ & deprecatione *Ge-
hennæ* legitur) ejecit Matth.
8. 31. Marc. 1. 33. 34. c. 5. 6. 9.
Luc. 4. 40. 41. Qvin & post
resurrectionem admisit ad
contactū nō mulieres solū,
matutinantes ad sepulcrum
Domini conf. Matth. 28. 9.
Joh. 20. 17. sed & ipsos Apo-
stolos, Thomā præprimis ad
palpationem pedum, manu-
um, ipsiusq; lateris, & qui-
dem mediante manu, quæ
certissimū est tactus instru-
mentum conf. Joh. 20, 20.
27. Luc. 24. 39. 40. 42. idq;
eo sine, ut certissimè crede-
rent & orbi universo persuaderent Messiam à mortuis resurrexisse
Marc. 16. 14. 15. Unde concluditur: Tactum quoq; JESU Messia, DO-
MINI JUSTITIÆ NOSTRÆ, undiq; sanctum & timore Domi-
ni informatum fuisse.

ק
ומרב כחו והגבורת מוצאותו
אך בנעתם של בעלי חללים אר
ציצת כנפי בגרו כמו נגעו כמו
נרפאו ואת כשפורסם בכתבי
הקדש ידועי חלו ורות רעה
בעתה ופעמתם כהשכלו עד נגעת
על רגליו פתע פתאם נרפא להם
וגם אותם וישלם מה שתגוי בילקוט
ובפסקתה רבתה שכיון ששטן
ראוה ארז משיח נודעו ונפל
על פניו עתיד להפיל לו בגוהנם
וככה אחר תקומתו מן בית המתים
כמעט התיר הוא גם את הנשים
המשכימות בבקר למקום מנחתו
כבוד ויותר גם ארז תלמידיו אל
משוש ידיו ורגליו וארז השומרת
יד באחת מצלעתיו הנדקרה בשתי
וערב וחלית כלו להאמינם
ולהאמירם וערים עיניהם ראור
את אמתת תקומתו: ויצנת מזה
לכו שמוש המשוש של משיח יהיה
צדקנו מכל צד ביראת ה' וקדש
קדשיו הונו:

H. Qvoad

II. Quoad secundam speciem *Sensu*, *Gustum* scilicet, non minus ac *tactus*, materialem, licet *Messias* noster, ratione *Deitatis*, & inde à momento incarnationis unita *divinitati* *humanitatis*, f. hujus in personam *Divinam* assumptionis, extra experimentum *famis* & *potus* esse potuisset, & de illo non minus predicari, quod de Deo *Ps. 50. 12. 13. Si esurirem, non dicerem tibi: nam mea est terra, & plenitudo ejus. An vescar carne juvenorum aut sanguinem taurorum bibam? unde & multus fapè in jejuniis fuit, imò per 40. dies & noctes jejunando, quid posset, ostendit, qui & quinq; panibus 5000. Viros cibavit, sic ut 12. superessent cophini fragmentis pleni Joh. 6. 10. 12. 13. nihilominus non solum in statu exinanitionis, aliquoties *famem* & *situm* sensit, comedit & bibit vid. *Matth. 4. 2. Marci 11. 12. Joh. 4. 7. c. 19. 28.* sed & in statu *gloriæ* f. post resurrectionem, cum *Apostoli*, etsi non nisi ob confirmandam sic illis veritatem resurrectionis *Act 10. 41. 42.* cibum potumq; sumit. Caterum omnis hic gustus *Messie* *Salvatoris* nostri, fuit citra concupiscentiam pravam (qualis illorum *murmurantium* *Lev. 11. 1. 2. 5. 6. 7.*) & declinationem ad voluptates corporales*

ובב/ בפני חוש השני בתכלית
 החמדות אשר הונית הטעם
 אע"פ לפי אלהותו ועמידת מציאות
 אנשותו שהונית משערת נתגשמו
 כבאן אמו העלמה הרה ויולדת
 בן מיוחדת לו לנה ירעב ולנה
 יצמא וכשנאמר על ה/ יתבק
 לא יאכל בשר אבירים דאם
 ירעב לא יקח ממכלאותך עתודים
 ומוזה רב הוא בצום ונקל לו שצום
 צם מ/ יום ומ/ לילה ויכלת לו
 להשביע חמשת אלפי איש בחמשת
 ככרות לחם ולהשאיר שנים עשרת
 סלים מלאי פתי לחם: כל שכן
 לאמורת אנשותו במעמד שפלותו
 ופעמים גם רעב הונית וצמא
 ויאכל וישתה יותר נס גם במעמד
 נשיאותו שבררה וישתה הוא את
 תלמידיו רק לחזוק מוזמן אמתת
 תקומת גופתו: כי אם בכל
 זאת לא דרך בשר ודם דרכו ולא
 כסתעננים והמתאווים תאוה לאמר
 מי יתן לנו לאכל את הקשואים

gustus in cibo & potu more
 aliorum hominum, cuticu-
 lam curantium, vel terræ Re-
 gum & Magnatum polluci-
 biliter coenantium: unde
 & obitientes *comestio-
 nem & bibitionem*, hypocritas
 irrifores fortissimè repulit
 illo apophthegmate Matth.
 11. 18. 19. *Venit Johannes nec e-
 dens nec bibens, & ajunt: Da-
 monium habet. Venit Filius
 hominis edens ac bibens: & di-
 cunt: Ecce homo edax & vini
 potor, publicanorum amicus &
 peccatorum!* & altero, quo il-
 los dignos judicavit quibus
 acclamaretur à puerulis fe-
 dentibus in foro illud: *Ti-
 bius latum cecinimus vobis, &
 non saltastis: lamentati sumus vo-
 bis, & non planxistis, & sic ex-
 probavit, quod nec severio-
 re Johannis Baptistæ, nec su-
 o Messie blandiore ministe-
 rio præconiove congregari
 voluerint, ut ut ipsos congre-
 gaverit sicut gallina pullos:
 quin potiùs acciderit illis, quod in proverbio habetur: *Vir sapiens se
 contendat cum stulto, sive irascatur, sive rideat, nulla erit requies* Prov. 29.*

ואמר האכסחים קצוה ליה הנפשו
 זוכשהו אין ואתה בלי לחם
 הקלקל: לא כן היתה נסויתו
 להנאות הגשיות לא לחלעט
 עצמו מטעמים גם מעדני כלך
 וככרה לא התענג כדם ענב נפשו
 ולת משך בין ארתי בשרו ולכן
 הוכיח הוא בארשת שפתיו את
 הלצים אשר הם כלעג לשון לצון
 חמדו להם לאמר פא יוחנן להם
 לת אכל ויין וכר שכר לת
 שתה ויאמרו בערל חשר התה:
 בא בן האדם ויאכל וישת ויאמרו
 הנרה האדם זולל וסבא וין
 רע בעלי מכם וחטאים וחוסרף
 משר מה שכשוך ורנו הנערום
 מחללים נחנו לכם בחלילים ואתם
 לת מרלגים נשאנו אליכם קינה
 ואתם לא מקוננים רל שבכר
 מיני אם קושי אם נעימה אם
 ברעש יוחנן אם בקורל דממה

vel prout Chalda⁹ transfert: *Non frangeretur stultitia eius, cui consonum, illud in Sanhedrim fol. 103. Perinde est, sive ei Domino qui nescit, fleant, sive rideant: quippe qui nescit discernere inter bonum & malum.* Unde & experiuntur eventum stultorum Prov. 1. 32. sed ad re Fuit cibus omnis a Servatore sumtus cum gloria Creatoris, nec tam sine vires corporis reparandi, minus seipsum pascendi, quam omni occasione tempestiva ovem pereuntem quaerendi, rudiores informandi, atque sic multos ab iniquitatibus suis convertendi, unde & familiarius egit Servator in contubernio, *u- blicanoru & magnoru quidem sed respiscere volentiu peccatoru.* ut sc. verbis vita latificantibus cor hominis, tanto vehementius, poenitentiam persvaderet, & venisse se ad quaerendum & salvandum quod perierat, declararet. Neq; adeo confedit prout *Rex & Haman ad hibendum* לא כסו עונם אשר ברכו דברי נגוריום משמחי לב ומתוקים מדבש וניפרת צופים חכו לרגלו ישאו מדבותיו/ וכן הוה בשהגן למשיח ביה לחגשוע מרה שעבר;

דקה אשר בו משתדל הוה משיח צדקנו לקבצם איך כשמקבצתה תדנגוללה ארץ אפרוחיה תחרה כנפורה לא ישבו לתוכהתו כי אם הקשו ערפם ויפרעו כל עצתו ועל כן יעשרה להם מה שכמשל איש חכם נשפט ארץ איש אויל ורגו ושחק ואין נחת תי לנה יתתבר רל משמותיה וככה משא סנהדרה אמרו אינשר בכיו לורה למר הלא ידע חיוכי לורה למר דלנה ידע ווי ליה למר דלנה ידע בין סכ לביש ולכן משוכת פתוים תחרגם ושלוס כסילום תאברם: ולחזור אל כיונתנו גם אויבנו פלולית שבאשר כלל אכילתו ושתייתו לכבוד ולאזכרת הבורה מצמיח חציר לבהמה לכרה גם תכליתו לנה לבר במעמר שפלותו שלחם יסעד לבנו ונפשו העמלה כר שכן למשך ביון ארץ בשחוכי אם גם ער ימצא לו קצת עילנה לדעת לעות את יעקודבר אמרת וענוה צדק ולבקש מכל צר את שיה האבר ולהשיב רבוים מעונם ולכן הוב מסבו בערי מכם וחמאם לא כסו עונם אשר ברכו דברי נגוריום משמחי לב ומתוקים מדבש וניפרת צופים חכו לרגלו ישאו מדבותיו/ וכן הוה בשהגן למשיח ביה לחגשוע מרה שעבר;

Esther. 3. 15. vel more eorum
 qui ad lætitiã parant con-
 vivium, comedentium ad
 comotationem, non autem
 robur Ecclef. c. 10. 18. 19. vel
 illorum apud Ifaiam luxurio-
 forum Ifa. V. 11. 12. cum & in
 ipsã miraculosã tot milli-
 um cibatione & frugalita-
 tem decoram ostenderit, &
 convivas à cibo corporali ad
 cibum spirituales & cele-
 stem avocarit Joh. 6. 27. Il-
 lum sc. de quo locutus Ifaias
 c. 55. 1. 2. Unde constabit
 quomodo & GUSTUS Serva-
 toris nostri fuerit in confer-
 mitate & reverentiã divinã,
 & non alius magis gratus ipsi
 cibus, quã salus mundi Joh.
 4. 32. 34.

III. Respectu sensus ter-
 tii ejusdemq; medii inter-
 duos crassiores *tactum & Gu-*
stum, & duos subtiliores, *Vi-*
sum & Auditum, & quodam-
 modo spiritualis, adeo ut
 apprehendat objectum sen-
 sibile etiam in distantia, utiq;
 Messias noster, in quantum
 verè homo constans verã animã, facultate sensitivã, æquẽ hunc ac
 alios tum exteriores tum interiores sensus habuit, & objectum o-
 doriferum per olfactum sensit: ceterum non sectatus est voluptates

oderatus

קד
 וחלילה שתכלית מסבו כמו
 והמלך והמן ישבו לשתות והעיר
 שושן נבוכדנצר או כלשחוק עשום
 לחם ובבקר יאכלו ומשכמים לדרך
 שבר כי כמה נעלה הויה אשר
 גם בהאכילו כמה אלפי אנשים
 זוהיר מסבורת גם לחסן בלי
 כילורת גם להעלות לבם
 מן המאכל הכא לפה ויצא להראים
 ארל המאכל חרוחני והשמימי
 אשר נאמר עליו הויה כל צמח
 לכו למים ואשר אין לו אכר
 לכו ושברו בלתי מחור שתתענג
 בדישן ותחרי נפשכם ואף לחמו
 בלעדו השלמה רצון השמים
 ובקשרת השוערת עולמים: וככה
 יראה איכה אף טעם חמשה דינו
 הרוערת בשושנים כלו כיראת
 יהוה וקדש קדשים הויה:

ובפני החוש השלישי שממוצע
 הויה בין גוף לנפש ובין החושים
 הגסים להדקים ויותר רוחני עד
 שישיג ארץ מוחשיו גם בהתרחקו
 מהם הנה אף על פי כאמת אפשרו
 ונפשו המרגשת גם החוש הזה כשאר
 החושים פנימיים והחיצונים הויה

Odoratus more aliorū hominum & inprimis Regum ac Principum: sed prout ipse fuit odor bonæ fragrantia Deo Patri, & in sacrificia V. T. omnia DEUM placantia valorem & odorem gratum morte suâ, induxit: ita quoque omne odorari ejus, odorem divino fuit confor- me, & ipse Odor vitæ ad vitam. Admisit sanè Ser- vator unctionem pedum à muliere in domo Simonis Luc. 7. 46. & Matth. 26. 6. 7: Marci. 14. 3. Joh. c. 12. 3. 4. ceterum in hoc facto non tam nardū fusū, quàm finis, sc. ἐπιφρασμα, s. my- steriū imminentis funerati- onis suæ, illā unctione signi- ficatum, & ipsius ungentis mulieris, multa sibi remissa peccata, testantis pietas, Christophlacuit: nec adeo ex inde Messiam nostrum more Regū odores Arabiæ secta- tum probatur, etsi post præ- dictū tantam super Messia, requiescentis Spiritus S. & donorum abundantiam, explicatio illa de solâ abstinentiâ Messia à corporalibus odoratus delitiis non sufficit.

קה
 בו והשיג ארץ המורח אך ל
 רדף הוא אחרי הנאתו הנאותה
 לרזני ארץ שיתבשמו מאד כי הוא
 ריח הניחוח וככה בכל זכחים
 ואזכרה המנחה עיקר לכפר
 בעד נפש על ישים אשם נפשו
 וריח ניחוח לו שיפנו אליו וישעו
 כל אפסי ארץ לחיותו להם לסם
 חיים לחיי עולם: ואמנם
 אעף מכוסים הוה בשמים
 ראש ער ראשו בשכתו במסבו
 הנה נס הוה לחנטי קברתו והיא
 מרכבה רודירה על שרה מרכה
 לשאת פשעה ולא לחוצינה מזה
 שנטייתו אחרי שמנים טובים
 דרך רזנים ומגני ארץ אשר עליהם
 מאד נעלרה: ויראה מזה שגם
 ככה הם ונשלם במשיחנו מרה
 שני והריתו ביראת יהוה אעג
 אחרי שני נחה עליו רוח רה/ רוח
 חכמה ובינרה וג/ נקל לו לפרש רק
 את התאר כגון שליח ושתמש מלך
 המשיח במורחים דרך מערני מלך:

IV. & V. respectu sensuum subtilissimorum & ad perfectionem intellectus maximè facientium ac inde præ ceteris desiderabiliū, visus sc. & auditus, utiq; ex inhabitante divinitate penetravit ille arcana cordium humanorum, ipsorumq; impiorum consilia, sicut illorum cogitationes ipse prævideret antequam ipsi exequerentur, & novisset *quid esset in corde humano* Joh. 2. 25. 26. Matth. 9. 3. 4. Matt. 22. 16, 17. 18. Unde cum quidā seipso sanctos & mundos reputarent, Servatoris oculus interior ad ipsum cor penetravit, & fructus illorum Sodomiticos, non nisi externā specie pulchros, observavit, ac illam araneorum Pharisaicorum telam, illos inepto tectorio & sibi meretricio oblinentes revelavit, *hypocritas, colantes culices, Latrones & Latronum filios.*

ובפני דאורי. והשמע יותר
 הרחוקים והמיוחסים להשלטת
 כח השכלי כפי הנכבד יותר דשתקק
 זגם אלה יותר נכספם הנרה
 משיחנו דאו עניו תערמות לב גם
 תחבורת סדמרה עד שלם
 צורך לו שדבררת האדם מועה לו
 כי הוא ידע מוחשי כל מה שיפקרכו
 וערים בספרינו יסודתם צהררי
 קרש כגו למרה אתם השכים
 רעות בלבותיכם ובהיות מחמאת
 פיהם וקרב לבם דכו דבריהם
 משמן והמרה פתוחות לאמר
 המותר לתת מס לקיסר אם
 ליה הנה לא למראה עיניו ולא
 לשמע אזניו הוכיח אבר כר
 הראותו ושמעו ביראת יהוה אשר
 הויה לא כאדם דאה לעינים כי
 אם ללבב ומרה פתאם ליה
 נסתרה לו דעת לבם ויאמר למה
 תנסוני החנפים זגו וכהיותם

*filios, serpentes & vipers-
rū progeniē appellavit, ac
toties illud Va! illis pro-
clamavit, & contra, pec-
catores magnos, publi-
canos, peccata confes-
sos & detestatos congregavit* &c. Luc. 15. totocap.
19. 5. 6. 7. publicè testa-
status, se propter ovem
perditam qvarendam &
peccatores ad pœnitentiam
vocandos in mundum
hunc venisse, ut
convertantur & vivant
æternū. Concludimus
inde, quicquid hīc dicitur
de sensibus messīæ, nō
solum juxta intentionē
Prophetæ: sed & juxta
interpretationem Rabi-
bini & ejus dissertatio-
nem de 5. sensibus, in so-
lo nostro Messīā adim-
pletum esse.

קו
מתקדשים גם סטורים לעצמם
אמנם עיני ישוע משיחנו תחזינה
מישרים שמגפן סדם גפנם ומשרמות
עמרה ושביצי צפעוני בקעו זקור
עכביש יארגו וכקול עזו הוכיח
טחי תפלה ושירה זונה זגללה
וסודם זקרה עליהם הוי חנפים
המוקקים את הזכוב ומבלעים ארץ
גמל זלהפך אסוף אסף הונה מורי
עינם ועזבים קכץ יקכץ את בעלי
מכס וחטואים גדולים אמרו לכו
זנשובה ארץ יהוה זחעד עמשלה
לכקש ארץ שה העבר ושלא רצון
לפני הכה שכל אחר יאבר כי אם
יפנה אליו וחי חי עולם ויצנה
לנו מזה שכל פרט התאר הורה
כלו הם ונשלם בישוע משיחנו
יתברך ויתעלה

Summarium

ג
אל התולדה:

*Summarium Christiani
concludentis*

1. Si complementum jam legitimatum est in tempore praterito & Messia nostro, in fine templi 2. non expectandū erit in tempore futuro, velut praestandum a Messia alio. II. Si Messias, qualem sperant Judaei, venturum, erit metus homo multiplicaturus sibi concubinas, iisdemq; pro lubrico concubitu usuras, ex iis numerosam subolem generaturus, Carnalis quoque epuli, bovis in primis silvestris delitiis se suosq; Judaeos oblectaturus, quin si *tabernacula Messie abundare debent gemmis, margaritis, & torrentibus vini, lactis, mellis, & opobalsami & omnes populi ac terra Reges,*

Messie & Judaeis sic futuri sunt subditi obnoxij, ut usurus sit illi ex Jure Legu Regie I. Sam. 8. 11. 12. 13. 14. adeo ut unus Judaeus tunc 2800. servis ex orbe gentium pro famulatio usurus sit, non apparet, quomodo, sive quicquid summæ illius excellentiæ de Messia prædicat Propheta, sive hic commentatus est Rabbinius, de prodigiis Messie ab omnibus delitiis & voluptatibus corporalibus abstinentiâ, in sensu præ-

primis tactus & gustus, legitimare liceat in illo futuro

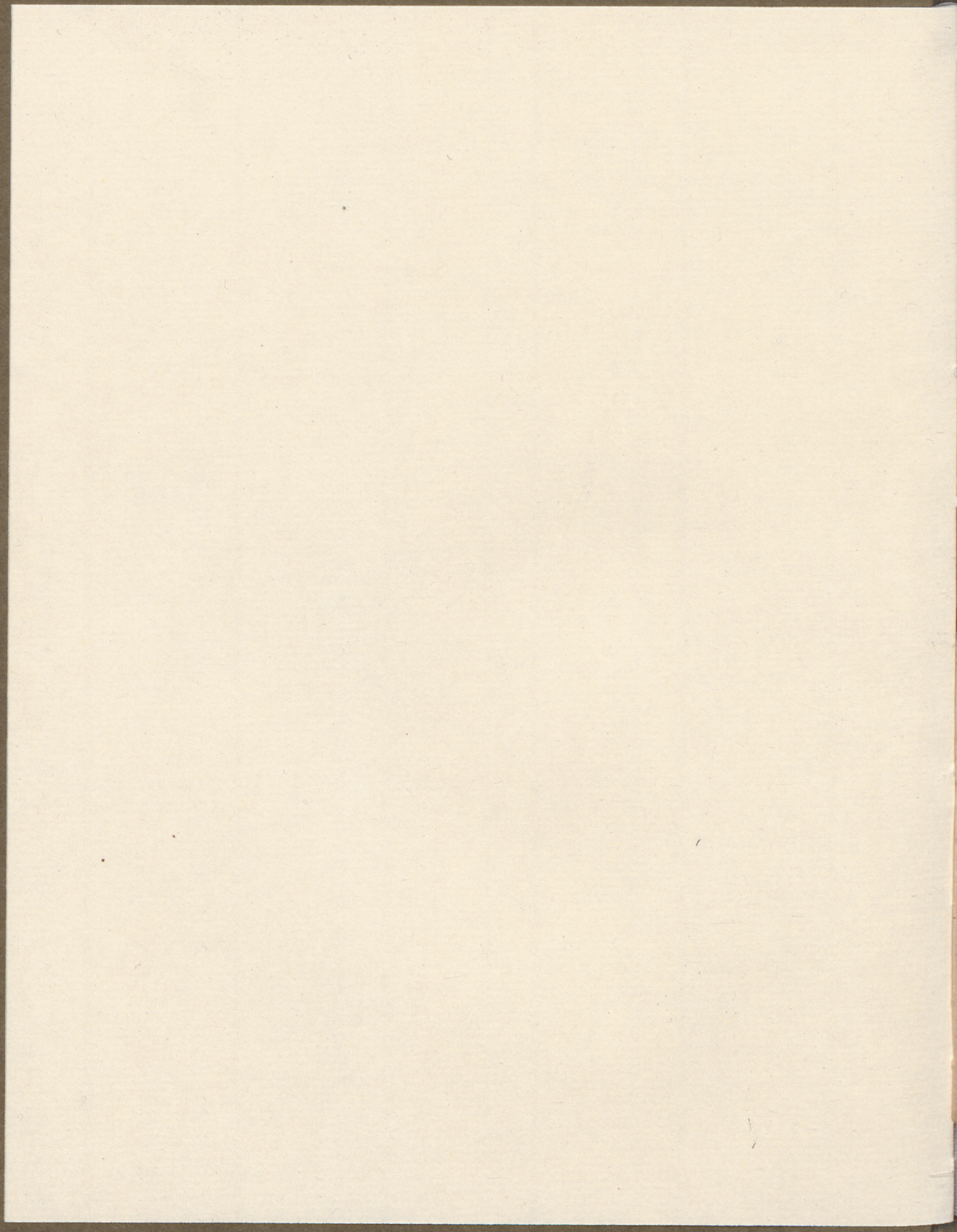
Judaeorum Messia.

☞ (0) ☞

קח

אם מעולם בסוף בית שני נגלוי
נגלה הוא אשר נשא כרל חתאר
הנורא תקורר לאחר האבדו ואם
משית מקוה יהודים רק בשחרורם
ורבה לו גשום ויולד נין וכבר וגם
עושה סעודת שמנים משאר חבר
אשר כבר יצא להסלגול שבועה
אם שקרתי לא אוכל משור חבר
וככה אם חופתיו ממרגלות וסמגרון
נמשכן מכל אחרת מהן נהרות
של יין וחלב ודבש ואפרסמן וכל
עמית ומלכי ארץ משתעבדים
להטטיו ולשראר כפי משפט
המלך עד שכל אחר מישראל שני
אלפים ותרת עבדים יהיו לו מכול
לשונות הגוים אך יאמרע ליו
שיהיה נברל הוא ונפרש מכל
האוות הגשמיות:

R.U.-theol 1671 Valentinus, August/c

